

7^e jaargang, # 2

3 juli 2009

Agrometeorologische Berichten **Situatie op 21 juni 2009**

Samenvatting

Sinds het vorige bulletin (eind april) zijn de weersomstandigheden nagenoeg normaal geweest, op enkele hevige onweersbuien na die plaatselijk ernstige schade hebben aangericht aan de gewassen. Uit de analyse van de satellietbeelden blijkt dat de gewasgroei vertraagde in mei, vooral dan in het noorden en het noordwesten van het land. De overvloedige regenval en bijbehorende bewolking liggen vermoedelijk aan de basis van dit fenomeen. Desondanks zijn de opbrengstverwachtingen gunstig voor het ganse land. Voor de voornaamste teelten, met uitzondering van maïs, ligt de geschatte opbrengst hoger dan het gemiddelde voor de jaren 2004-2007.

Doelstelling en methodiek

Deze berichten geven een overzicht van de weersgesteldheid in de voorbije periode en - vanaf juni - een oogstraming voor de voornaamste landbouwgewassen op regionaal en nationaal vlak. Naast de normale trend afgeleid uit de officieel gerapporteerde opbrengsten van de voorbije 15 jaren, worden voor elke combinatie (teelt/gebied) drie indicatoren berekend op basis van de weersgegevens, de simulaties van het B-CGMS gewasgroeimodel en de satellietbeelden van SPOT-VEGETATION (tiendaagse composieten met een spatiale resolutie van 1 km). Daarbij wordt enkel de informatie benut die momenteel al beschikbaar is (januari-heden). Met de data van de voorbije jaren wordt het regressieverband opgespoord tussen de finale oogstopbrengst (Y) en de indicatoren (X_i). De gevonden relaties worden dan, per landbouwregio en teelt, toegepast op de indicatoren van het huidige jaar, ter schatting van de oogstopbrengst. De nationale cijfers zijn afgeleid uit de regionale ramingen met de arealen als wegingsfactor. Meer informatie en voorgaande Agrometeorologische Berichten zijn te vinden op <http://b-cgms.cra.wallonie.be/>.

Bronnen

Alle weersgegevens zijn afkomstig van het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België (<http://www.meteo.be>). De regionale opbrengsten en arealen van de voorbije jaren werden geleverd door het Nationaal Instituut voor de Statistiek (<http://www.statbel.fgov.be>). Verder geraadpleegde documenten zijn afkomstig van de volgende organisaties: Landbouwleven (<http://www.landbouwleven.be>), Koninklijk Belgisch Instituut tot Verbetering van de Biet (<http://www.kbivb.be>), FIWAP asbl (www.fiwap.be), Centre pilote Maïs asbl (<http://www.centre-pilote-mais.be>) en CADCO-Gembloux (<http://www.cadcoasbl.be>).

Contacten

Universit� de Liège, Dpt. des Sciences et Gestion de l'Environnement (Ulg, Liège)	Bernard Tychon Bakary Djaby Antoine Denis	bernard.tychon@ulg.ac.be b.djaby@ulg.ac.be Antoine.Denis@ulg.ac.be
Centre Wallon de Recherches Agronomiques (CRA-W, Gembloux)	Robert Oger Yannick Curnel	oger@cra.wallonie.be curnel@cra.wallonie.be
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO, Mol)	Isabelle Piccard Herman Eerens Antoine Royer	isabelle.piccard@vito.be herman.eerens@vito.be antoine.royer@vito.be

Datum van de volgende berichten: september 2009

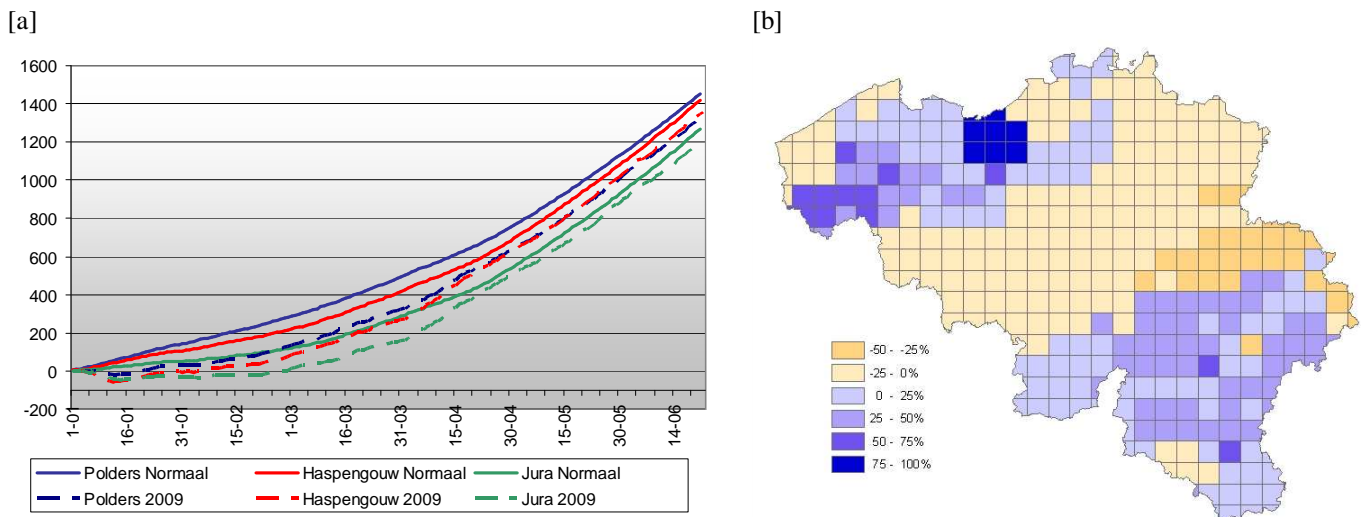
De weersgesteldheid

Sinds het laatste bulletin (eind april 2009) zijn de weersomstandigheden nagenoeg normaal geweest.

Volgens het KMI kunnen de temperaturen die tijdens de periode van 1 mei tot 21 juni in Ukkel gemeten werden als normaal beschouwd worden. Uit Figuur 1a blijkt eveneens dat de temperatuursom zowel in het noorden (Polders), het centrum (Haspengouw) als in het zuiden van het land (Jurastreek) de referentiewaarde benadert.

Over het ganse land beschouwd, blijkt ook de neerslaghoeveelheid normaal, alhoewel het in de Kempen en vooral in de streek rond Luik gevoelig minder geregend heeft (Figuur 1b). Het relatieve neerslagtekort in deze gebieden heeft momenteel echter nog geen invloed op de groei van de gewassen aangezien er nog ruim voldoende vocht in de bodem aanwezig is. Het noordwesten van het land daarentegen kreeg plaatselijk af te rekenen met zware regenval. De Westhoek en de streek rond Gent werden op 15 en 26 mei getroffen door hevige onweders. Op 15 mei viel in Gent maar liefst 84 mm neerslag en ook de Condroz bleef niet gespaard van zware regens. Tijdens het onweer dat op 26 mei over de regio Doornik, Wetteren, Sint-Gillis-Waas trok, werden volgens het KMI hagelstenen opgetekend van 4 tot 6 cm, met uitschieters tot 10 cm. Deze veroorzaakten plaatselijk ernstige schade aan de gewassen.

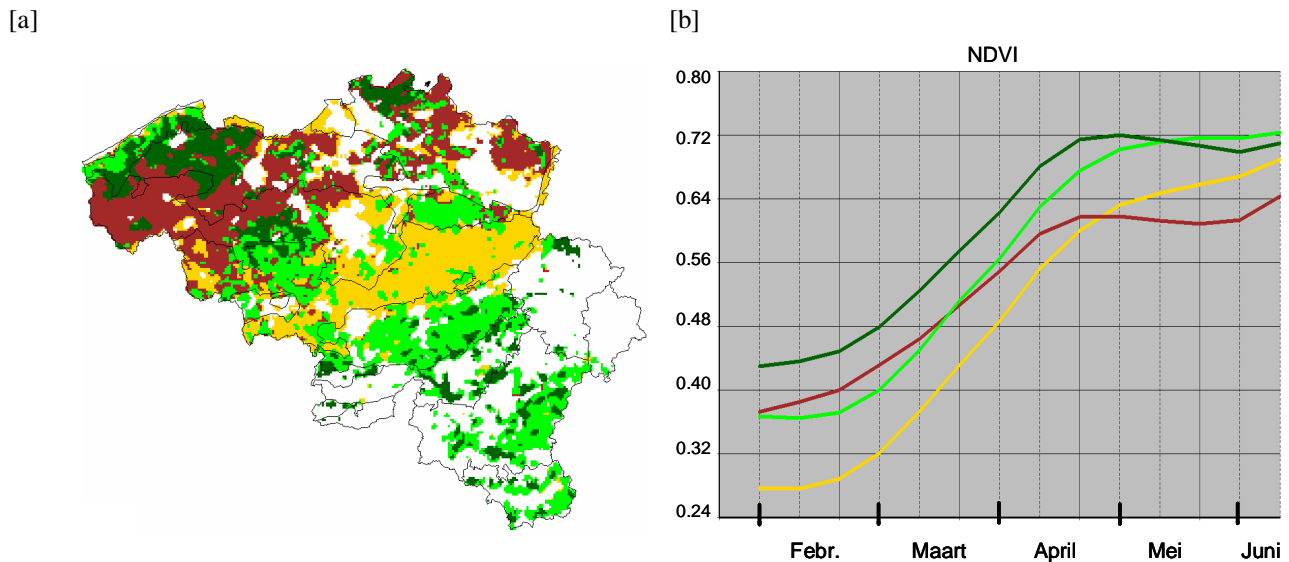
De zonneshijnduur tijdens de maand mei en de eerste 2 dekades van juni kan eveneens als normaal beschouwd worden.

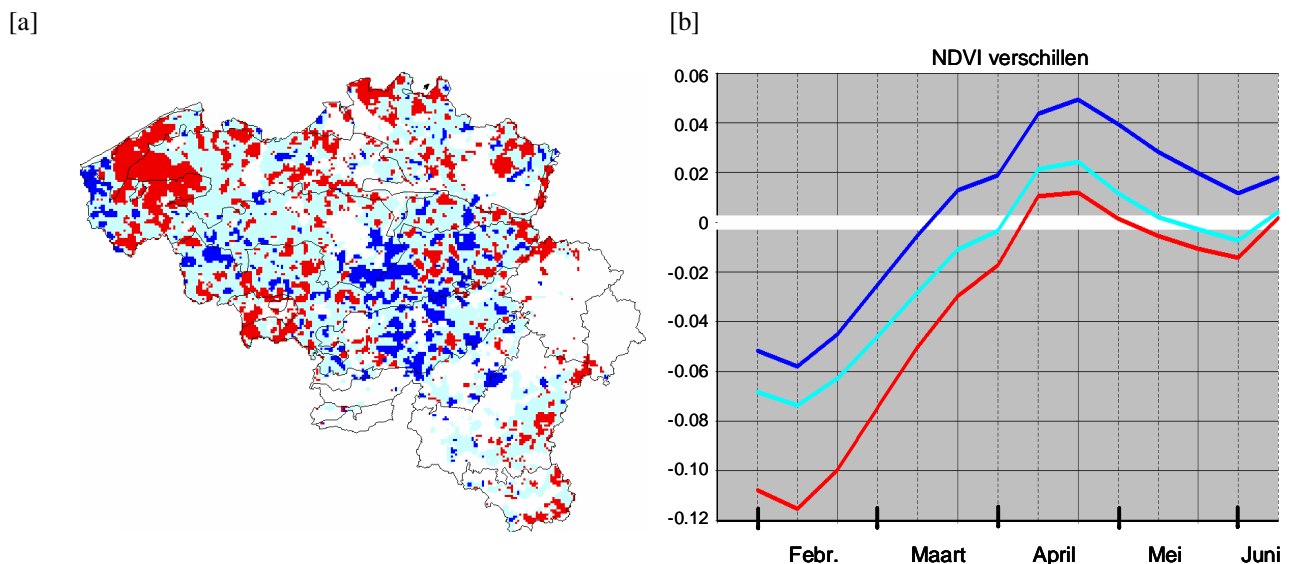
Figuur 1: [a] Verloop van de temperatuursom (in graaddagen - basis 0°C) sinds 1 januari 2009 voor drie landbouwregio's (stippellijnen: waarden voor 2009 - volle lijnen: gemiddelde over de jaren 1988-2008). [b] Relatief verschil (in %) van de cumulatieve neerslaghoeveelheid van 1 mei tot en met 20 juni 2009 ten opzichte van het gemiddelde van de jaren 1988-2008.

Observaties vanuit de ruimte

In het vorige bulletin werd gesteld dat de biomassa-productie eind april hoger was dan gemiddeld, maar uit het verdere verloop van de vegetatie-index blijkt nu dat de gewasgroei tijdens de maand mei vertraagde over het ganse land (Figuur 2). In Vlaanderen liggen de overvloedige regenval en de bijbehorende bewolking mogelijk aan de basis van dit fenomeen. De verminderde biomassa-productie was vooral merkbaar in West-Vlaanderen, de vegetatie-index scoorde hier in mei beduidend lager dan gemiddeld (Figuur 3). Dankzij de hogere temperaturen van midden juni versnelde de plantengroei echter weer en nam het bladoppervlak toe. Desondanks zullen de graangewassen bij de rijping vermoedelijk niet kunnen profiteren van een uitzonderlijk bladerdek. Dit laat dan ook vermoeden dat, in het bijzonder in de noordwestelijke regio's, de graanopbrengst 'slechts' een gemiddeld niveau zal bereiken.

Figuur 2: [a] Classificatie van de vegetatie-index (NDVI) in 4 klassen en [b] evolutie van de vegetatie-index per klasse van 1 februari tot 21 juni 2009. De witte zones zijn niet meegenomen in de analyse aangezien het aandeel van de landbouwgewassen hier minder dan 20% bedraagt.

Figuur 3: [a] Classificatie van de absolute verschillen van de vegetatie-index (NDVI) ten opzichte van het gemiddelde (1999-2008) in 3 klassen en [b] evolutie van de verschillen per klasse van 1 februari tot 21 juni 2009.

Overzicht der gewassen: huidige toestand en oogstraming

Tabel 1 toont de oogstvoorspellingen voor de voornaamste teelten voor de verschillende landbouwstreken en voor het land in z'n geheel. Hieronder volgt een nadere bespreking:

- **Wintertarwe:** er is een tamelijk grote verscheidenheid in gewasgroei en -ontwikkeling merkbaar naargelang de zaaidatum. Op de percelen die in oktober – begin november ingezaaid werden, staat de wintertarwe er goed bij. De velden die later ingezaaid werden daarentegen hebben erg te lijden gehad van de winterkou en vertonen momenteel een gelijkaardige ontwikkeling als de zomertarwe. Desondanks zijn de opbrengstvoorspellingen voor wintertarwe gunstig. De verwachte opbrengst ligt over het algemeen hoger dan het gemiddelde voor de jaren 2004-2007.
- **Wintergerst:** de wintergerst bevindt zich momenteel in het deegrijp stadium. De opbrengstverwachtingen voor 2009 liggen ook hier boven het gemiddelde voor de jaren 2004-2007.

- **Voedermâis:** de neerslaghoeveelheid tijdens de voorbije periode verschilde erg naargelang de regio (Figuur 1b). Dit had vooral gevolgen voor de pas gezaaide maïs. In de Kempen, de Zandstreek en de Zandleemstreek ligt de verwachte opbrengst dan ook iets lager dan het gemiddelde voor de jaren 2004-2007. In de overige landbouwstreken zijn de verwachtingen echter gunstiger in vergelijking met het gemiddelde.
- **Suikerbieten:** de groei van de suikerbieten werd de voorbije weken gunstig beïnvloed door de opeenvolging van regen en droge periodes. Op de meeste plaatsen vertonen de suikerbieten een voorsprong in hun ontwikkeling van 1 à 2 weken. In nagenoeg alle landbouwstreken overtreffen de voorspelde opbrengsten het gemiddelde voor de jaren 2004-2007.
- **Aardappelen (Bintje):** de aardappelen die begin april geplant werden vertonen een voorsprong van 2 à 3 weken. De verwachte opbrengsten (geen rekening houdend met het kaliber) zijn aanzienlijk hoger dan de gemiddelde opbrengsten voor de jaren 2004-2007, op voorwaarde dat er voldoende regen valt in de komende periode.

Tabel 1: Opbrengstvoorspellingen per landbouwstreek voor de 5 hoofdteelten in 2009 en vergelijking met de gemiddelde opbrengst voor de jaren 2004-2007 volgens de cijfers van het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS).

Landbouwstreek	Opbrengst (100kg/ha)					
	Wintertarwe			Wintergerst		
	2004-2007 (NIS)	2009 (voorspeld)	verschil (%)	2004-2007 (NIS)	2009 (voorspeld)	verschil (%)
Duinen&Polders	87.83	91.24	3.9	81.03	85.9	6.0
Vlaamse Zandstreek	78.2	82.83	5.9	70.35	72.6	3.2
Kempen	67.9	70.14	3.3	57.95	58.04	0.2
Zandleemstreek	83.85	87.75	4.7	78.53	82.32	4.8
Leemstreek	87.15	92.86	6.6	84.38	88.69	5.1
Henegouwse Kempen	81.75	85.05	4.0	82.3	85.21	3.5
Condroz	82.48	88.66	7.5	81.45	84.52	3.8
Weidestreek	84.88	90.64	6.8	79.63	80.14	0.6
Weidestreek (Fagne)	73.65	79.76	8.3	77.75	77.04	-0.9
Famenne	70.83	75.84	7.1	74.08	75.89	2.4
Ardennen	67.83	74.68	10.1	57.78	63.85	10.5
Jurastreek	61.53	69.24	12.5	59.28	63.2	6.6
België	84.67	89.8	6.1	80.36	83.86	4.4

Landbouwstreek	Opbrengst (100kg/ha)								
	Voedermâis			Suikerbiet			Bintje Aardappelen		
	2004-2007 (NIS)	2009 (voorspeld)	verschil (%)	2004-2007 (NIS)	2009 (voorspeld)	verschil (%)	2004-2007 (NIS)	2009 (voorspeld)	verschil (%)
Duinen&Polders	468.6	461.2	-1.6	666.1	677	1.6	445.4	458.9	3.0
Vlaamse Zandstreek	479.6	461.7	-3.7	629.8	664.9	5.6	462.3	484.3	4.8
Kempen	439.4	430	-2.1	614.1	636.9	3.7	465	519.2	11.7
Zandleemstreek	528.3	525.2	-0.6	697.5	703	0.8	464.6	473.3	1.9
Leemstreek	467.1	472	1.0	710.1	710.1	0.0	460.5	476.6	3.5
Henegouwse Kempen	473.5	497.2	5.0	687.8	681.3	-0.9	460.8	437.3	-5.1
Condroz	466.9	496.5	6.3	675.1	698.9	3.5	475	504.3	6.2
Weidestreek	455.2	480.5	5.6	724.4	736.5	1.7	522.4	542.7	3.9
Weidestreek (Fagne)	422.9	441.7	4.4	607.2	643.1	5.9	460.5	513.4	11.5
Famenne	446.1	472	5.8	638	664.4	4.1	388.5	414.5	6.7
Ardennen	449.9	479.6	6.6	642.4	666.7	3.8	313.3	387.2	23.6
Jurastreek	409.1	392.9	-4.0	553.4	595.9	7.7	284.5	285	0.2
België	472.1	469.7	-0.5	696.1	702.3	0.9	461.4	475.9	3.1